

Pozitív
**vasútbiztonsági
kultúra** népszerűsítése

Pozitív biztonsági kultúra népszerűsítése az Európai Vasutaknál

1. Mi a biztonsági kultúra?

A közös gondolkodási és cselekvési mintaként szolgáló kultúra akkor fejlődik ki, amikor az emberek kapcsolatba lépnek egymással és egy adott dolgot közösen kell elérniük.

A biztonsági kultúra a biztonságirányítási rendszer követelményei közötti interakcióra utal, vagyis arra, hogy az emberek azokat a saját viselkedéseik, értékeik és meggyőződésük alapján hogyan értelmezik és hogy ténylegesen mit tesznek, ami pedig döntésekben és magatartásokban materializálódik.

A fenntartható biztonsági teljesítmény a szerkezeti (biztonságirányítási rendszer) és a kulturális szempontok szervezeten belüli összehangolását igényli.

A pozitív biztonsági kultúrára jellemző, hogy a vezetők és az egyének elkötelezettek az iránt, hogy mindig biztonságosan járjanak el, különösen olyan esetekben, amikor versengő célokkal szembesülnek.

A biztonság az operatív tevékenységek rendszerébe beépítve támogatja az üzleti tevékenységet.

Egy adott szervezeten belüli biztonsági kultúra megértése céljából a szakemberek és kutatók olyan modelleket dolgoztak ki, amelyek rendszerint a pozitív biztonsági kultúra jellemzőinek csoportját ölelik fel. Az 1. ábra e modellre szolgál példaként.

1. ábra: A biztonsági kultúra modellje

Az Institute for an Industrial Safety Culture (Intézet az ipari biztonsági kultúráért, www.icsi-eu.org) által nemrégiben végzett munka alapján

2. Európai vasútbiztonsági kultúra

A vasútbiztonsági kultúra modelljeinek figyelembe kell vennie a szervezeti környezet és a szervezet kockázat-szabályozási rendszereinek hatását. Példaként e modellek fontos jellemzőként a szerződő partnerek kezelését és a biztonságért felelős hatóságokkal való kapcsolatokat határozzák meg.

A 2. ábra ezt a befolyás-láncolatot mutatja be az európai vasutaknál: a döntések és magatartások a rendszer minden szintjén befolyásolják a szervezet biztonsági kultúráját, függetlenül attól, hogy az vasúttársasággal, pályahálózat-működtetővel, karbantartásért felelős szervezettel, gyártóval, beszállítóval kapcsolatos.

3. Milyen előnyökkel jár a pozitív biztonsági kultúra?

Az RSSB (2015) alapján www.sparkrail.org

- Átfogóbb kockázatértékelés és a munkahelyi körülmények, valamint a szervezet valamennyi szintjén fennálló kockázatok jobb megértése révén a működési kockázat csökkenése
- Balesetveszélyes helyzetek fokozott jelentése révén azonosított veszélyek megszüntetésével a munkahelyi balesetek csökkenése
- A javuló munkaerő-irányítás és vezetői fejlődés révén a nem biztonságos cselekmények és feltételek csökkenése
- A munkahelyi balesetekhez, nem biztonságos cselekményekhez és feltételekhez kapcsolódó költségek csökkenése
- A munkahelyi feltételek jobb megértése révén a teljesítmény javulása
- Javuló és hatékonyabb biztonságirányítási rendszer, amely az elvégzendő cselekményekhez jobban igazodó eljárásokat és szabályokat foglal magában
- Javult vállalati arculat

A vasútbiztonsági irányelv 29. cikke rögzíti, hogy az Ügynökség 2024. június 16-ig értékeli a biztonsági kultúra fejlődését. A 9. cikk (2) bekezdése előírja, hogy a pályahálózat-működtetőknek és vasúttársaságoknak kölcsönös bizalomra és tanulásra épülő kultúrát kell kialakítaniuk a biztonságirányítási rendszeren keresztül. Ezek a megfontolások beépültek a biztonságirányítási rendszerre vonatkozó közös biztonsági módszerekbe és az egységes biztonsági tanúsítványok vagy biztonsági engedélyek értékelésére vonatkozó, ehhez kapcsolódó útmutatóba.

2. ábra A biztonsági kultúra hozzájárulási szintjei

4. Honnan kell elkezdni a vasútbiztonsági kultúra fejlesztését?

A biztonsági kultúráját fejleszteni kívánó valamennyi szervezetnek a felsővezetés által támogatott stratégiát kell megvalósítania.

A stratégia kidolgozásához megfelelő alapot szolgáltat a biztonsági kultúrának a kulturális erősségeket és gyengeségeket meghatározó értékelése.

A pozitív biztonsági kultúra egy vagy több jellemzője értékelés nélkül is számos módon javítható. Néhány javaslat:

- A már jól működő gyakorlatok megértése és elismerése
- A biztonságos magatartások látható megjutalmazása révén pozitív megerősítés

- A biztonsági aggályok megosztását szolgáló egyszerű rendszer kialakítása
- A vállalkozókkal és beszállítókkal folytatott munka során a biztonságra hangsúlyt helyező beszerzési és szerződési feltételek alkalmazása
- A biztonsági irányítással kapcsolatos elvárások meghatározása és közlése a vezetőkkel

Ön szerepkörtől függetlenül hozzájárulhat a biztonsági kultúra javításához. Emellett meg kell tudnia, hogy az Ön szervezete számára mi a megfelelő és hogy mi az, ami működik.

European Union Agency for Railways

120, Rue Marc Lefrancq
BP 20392
F-59307 Valenciennes Cedex
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

További tájékoztatásért keressen rá a biztonsági kultúrára a következő weboldalakon:

- www.era.europa.eu
- www.uic.org
- osha.europa.eu
- www.sparkrail.org
- www.icsi-eu.org
- www.skybrary.aero
- www.iaea.org

Hatékonyabban működő vasúti rendszer a társadalom szolgálatában.

Kiadóhivatal

Sem az Ügynökség, sem a megbízásából eljáró személyek nem tehetők felelőssé a jelen kiadványban információk bármilyen jellegű felhasználásáért.

Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2018

© Az Európai Unió Vasúti Ügynöksége, 2018

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett. Az egyes fényképek felhasználásához vagy sokszorosításához közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell fordulni.

Paper: TR-06-17-234-HU-C • ISBN 978-92-9205-340-6 • doi:10.2821/68508

PDF: TR-06-17-234-HU-N • ISBN 978-92-9205-341-3 • doi:10.2821/00951